

World Health Organization

Joint United Nations Programme on HIV/AIDS
UNAIDS
UNICEF • UNDP • UNFPA • UNDCP
ILO • UNESCO • WHO • WORLD BANK

UNITED NATIONS
Office on Drugs and Crime

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບເພື່ອປະຕິບັດກາກ່ຽວກັບໂລກເອດ ແລະ ກາໃຊ້ຢາເສບຕິດສັກເຂົ້າທາງເສັ້ນເລືອດ

ະໂຍບາຍໂດຍສັງເຂບ: ຫຼຸດຜ່ອນກາຕິດເຊື້ອໂລກເອດ ໂດຍຜ່ານກາປີປົວຜູ້ຕິດຢາ

ຄວາມເປັນມາ

ກາປີປົວຜູ້ຕິດຢາແມ່ນຜູ້ທີ່ປຸງສຸຂະພາບ ແລະ ຄຸນນະພາບຊີວິດຂອງຜູ້ຕິດຢາ ໂດຍຜ່ານການປຸງຢາທີ່ມີໂລກເອດ, ຫຼຸດຜ່ອນກາຕິດເຊື້ອໂລກເອດ ແລະ ກາຕາຍທີ່ເກີດຈາກກາຕິດໂຮມອຸບາກ ກ່ຽວກັບພື້ນທີ່ກຳລັງສູງສູງທີ່ພົວພັນກັບການປຸງຢາ, ແລະ ສະໜອງກາເຂົ້າເຖິງຜູ້ຕິດຢາ ແລະ ໂອກາດເພື່ອປັບຊີວິດຄວາມສົມບູນສຸກທາງດ້ານສາທາລະນະ, ຈິດໃຈ ແລະ ສັງຄົມ ໃລະດັບສູງສຸດ.

ວິທີກາປີປົວ

ກາປີປົວຜູ້ຕິດຢາແມ່ນລວມທັງກາປີປົວທົດແທນຜ່ານຢາ ແລະ ກິດຈະກຳຕ່າງໆ ທີ່ສຳຄັນຕ່າງໆ.

ກາປີປົວທົດແທນ

ກາປີປົວທົດແທນຜ່ານຢາແມ່ນການໃຫ້ຢາທີ່ອອກຈາກຮາກຮາງຄືກັບຢາເສບຕິດພາຍໃຕ້ການຄວບຄຸມຂອງແພດ. ກາປີປົວດັ່ງກ່າວແມ່ນຜູ້ອຸ່ມຄຸນອາກາດຂອງຢາເສບຕິດຕ່າງໆ ກາປີປົວເພື່ອ ທົດແທນຮາກຮາງ (Nicotine) ສຳລັບຜູ້ສູບຢາ ຢາແມ່ນກາປີປົວທີ່ມີກາໃຊ້ທີ່ສຸດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໂຄງໂຄງປີປົວປຸງແຕ່ລະຢາ ແມ່ນຜູ້ໃຊ້ຢາເສບຕິດຕິດຕົວ ຫຼາຍ ຊຶ່ງແມ່ນສຳລັບຄຸນນະພາບຢາ ຢາທີ່ວາງໃຊ້ສຳລັບກາປີປົວທົດແທນແມ່ນໄດ້ຖືກໃຊ້ປີປົວ ສຳລັບໄລຍະຕາຍ ເຖິງໄລຍະຍາວແລະ ເຮັດໃຫ້ ຫົວໝີດຢາ ຫຼື ອອກຈາກຢາເສບຕິດ. ໂຄງໂຄງປີປົວລວມມີທັງໝົດໃຫ້ຢາໄດ້ລະເວລາຍາວໆ ບົກຄະຕິແລ້ວຫຼາຍກວ່າ 6 ເດືອນ ໂຄງໂຄງກາເຮັດໃຫ້ຫົວໝີດຢາ ຫຼື ຜິດຂາດຢາເສບຕິດຕິດຕົວ ອ່ຽງທີ່ຕິດພັນກັບກາປີປົວໄລຍະຍາວໆ ໂດຍບໍ່ໃຊ້ຢາ. ໄລຍະກາປີປົວ ແມ່ນກາ 10 ວັນເຖິງຫຼາຍເດືອນ ແລະ ຢາທີ່ໃຊ້ບຳນານທົດແທນ ຖືກວາງໃຊ້ເພື່ອ ຫຼຸດຜ່ອນປະລິມານຕິດຢາລົງຈົນເຖິງລະດັບ ປອດຈາກກາຕິດຢາ.

ຢາປີປົວທົດແທນສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຢາທີ່ມີຢາງສະໝໍ່າສະເໝີ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນພຶດຕິກຳສ່ຽງທີ່ກຳລັງເຊື້ອໂລກເອດຢ່າງໃຈແຈ້ງ, ເຊັ່ນການໃຊ້ເຂັມ ແລະ ເຊັ່ນແລງສ່ວນຕົວ ມັນໄດ້ເຮັດໃຫ້ສຸຂະພາບ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມທາງດ້ານສັງຄົມຂອງຜູ້ໃຊ້ຢາມີຄວາມໝັ້ນຄົງທີ່ເຮັດໃຫ້ໄລຍະຍາວໆ ຈົນເຖິງຕົວຢ່າງ, ຕາມ

ອອກຈາກຢາເສບຕິດ ຫຼື ກາປີປົວໂດຍການປຸງຢາ. ໃຫ້ໂລກເອດຢາທີ່ ໃຊ້ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ໃຫ້ກາປີປົວທົດແທນຜູ້ໃຊ້ຢາເສບຕິດຕິດຕົວ ຫຼາຍ ແມ່ນຢາເສບຕິດອຸບາກ (methadone), ຫລາຍປະເທດໄດ້ໃຫ້ຢາເສບຕິດອຸບາກ ໃປະລິມານທີ່ 60-80 mg ຕໍ່ວັນເພື່ອບຳນານຜູ້ຕິດຢາຕິດກາປີປົວທົດແທນຜູ້ຕິດຢາ ຍັງໃຊ້ຢາອີ່ອີກ ເຊັ່ນ ຢາບຸເນຣໍຟີນ (buprenorphine)¹. ສ່ວນຢາເລໂວອາເຊຕິລເມທາດອຸບາກ (Levo alpha acetyl methadol-AM) ຖືກໃຊ້ເຊັ່ນດື່ມ ແຕ່ມັນມີຜົນກະທົບກາເຮັດວຽກຂອງກາປີປົວ, ດັ່ງນັ້ນເປັນເທດເສບຕິດໄດ້ຖືກວາງດັ່ງກ່າວອອກຈາກປັບຊີວິດຕາຍ. ຕໍ່ເຫຼົ່າຕົວແມ່ນໄດ້ໃຊ້ ຫຼາຍເປັນເທດອາຊີ ພ້ອມດ້ວຍອອກຈາກຜູ້ຕິດຢາຕິດ

ກາປີປົວທົດແທນສ່ວນໃຫຍ່ຖືກປະກອບ ສຳລັບຂອງວິທີປີປົວທີ່ສູງສຸດຂຶ້ນໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວແມ່ນສະເພາະສຳລັບ ຄືເຈັບອີກໂຮງໝໍ. ອອກຈາກກາປີປົວດັ່ງກ່າວ ຍັງບໍ່ລຸກອັດຕາ ກາຕິດຄ້າງຂອງຄືເຮັດໃຫ້ມີຊີວິດແລະ ທັງເປັນກາປີປົວໂອກາດແກ້ບຸກຄົນເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາສຸຂະພາບ, ຈິດຕະວິທະຍາ, ຄອບຄົວ, ເຮືອພັກເຊົາ, ວຽກເຮັດງາກ, ກາເຮັດຢາ ແລະ ບັນຫາທາງດ້ານສັງຄົມອື່ນໆ. ຍົກເວັ້ນຢ່າງນັ້ນ ກາປີປົວທົດແທນໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຕໍ່ກາປີປົວຢາເສບຕິດ ໂດຍແຍກອອກຈາກກາປີປົວທີ່ສຸຂະພາບທົ່ວໄປ. ກາເຂົ້າສ່ວນໃຫຍ່ກາປີປົວທົດແທນສ່ວນໃຫຍ່ ໂອກາດເຖິງມະຕິຢ່າງທີ່ຕາມຕົວຕົວທີ່ປັບຊີວິດສຸຂະພາບອີ່ອີ, ກາເຮັດວຽກ ແລະ ກາຕິດເລືອດອອກກາເຊື້ອໂລກເອດ ແລະ ກາສ່ຽງຜູ້ຕິດຢາໄປຮັບກາປີປົວທີ່ສຸຂະພາບ ຈາກກາປີປົວ ໂອກາດກວ່າມີຜິດຕິກຳຕ່າງໆ ຢ່າງສູງ ໃຫ້ບໍ່ໄດ້ຮັບກາປີປົວ, ໂຄງໂຄງດັ່ງກ່າວສ່ຽງໂອກາດ ໃຫ້ບໍ່ໄດ້ຮັບກາປີປົວ, ໂຄງໂຄງດັ່ງກ່າວສ່ຽງໂອກາດ ໃຫ້ບໍ່ໄດ້ຮັບກາປີປົວ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຕິດເຊື້ອໂລກເອດ.

ອີ່ຫຼ. ຂໍ້ມູນກຳໜົດການວິທະຍາສາດໄດ້ສົ່ງລວມວ່າກາຍປົວ
ປົວທົດແທນແມ່ນິທິທີ່ມີປະສິດທິພາບທີ່ສຸດສຳລັບການປົວປົວ
ຜູ້ຕິດຢາທີ່ໄກ້ໄກທີ່ມີຄວາມຕື່ນເຕັ້ນໄລ່ໄລ່ ແລະ ກາດູແລ່
ຜູ້ໃຊ້ຢາເສບຕິດທີ່ຕິດເຊື້ອໄລ່ໄລ່. ເຊິ່ງວັກກາຍ
ປົວປົວທົດແທນໄດ້ໃຫ້ໄດ້ຄວາມໃຫ້ປົວເອດ ດ້ວຍຢາຕົວ
ຈຸລະໄລ່ໄລ່ສຳລັບຜູ້ຕິດຢາທີ່ເປັນເອດ.

ຄວາມໝາຍຂອງໂຍບາຍ ແລະ ໂຄງກາ

ຂໍ້ມູນກຳໜົດໄດ້ຍັງມີເຖິງປະສິດທິພາບໃຫ້ປົວຜູ້ຕິດຢາ
ເພື່ອປ້ອງກັນໄລ່ໄລ່ໃຫ້ຜູ້ຕິດຢາເສບຕິດ, ສະເໜີໃຫ້ມີຄວາມ
ກາຍປົວປົວທີ່ມີຄຸນພາບສູງຢ່າງຄົບຊຸດ ແລະ ກວ້າງຂວາງໃນ
ຊຸມຊົນທີ່ມີຄວາມຕື່ນເຕັ້ນ ແລະ ໃຫ້ຜູ້ຕິດຢາເສບຕິດສຳໄດ້ເຂົ້າ
ເຖິງກາຍປົວປົວໃຫ້ຫຼາຍເທົ່າທີ່ຈະໄດ້. ຄວາມສ່ຽງຕໍ່ຄວາມຕິດ
ເຊື້ອໄລ່ໄລ່ທີ່ມີຄວາມຕື່ນເຕັ້ນໄດ້ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີ
ມາດຕະການທີ່ແນະນຳໃຫ້ກາຍປົວປົວທີ່ມີຄວາມ
ປົວຜູ້ຕິດຢາທຸກຮູບແບບແມ່ນຄວນປະກອບທີ່ສຳຄັນຂອງການປ້ອງ
ກັນໄລ່ໄລ່ແບບຄົບຊຸດ ແລະ ກາດູແລ່ສຳລັບຜູ້ໃຊ້ຢາເສບຕິດ
ສັກ.

ຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການຕິດຢາເສບຕິດເພື່ອປົວຜູ້ຕິດຢາ
ແມ່ນຄວາມສ່ຽງຢ່າງດຽວ, ເພາະວ່າມີຄວາມຕື່ນເຕັ້ນ, ມີບັນຫາ
ທາຍໜ້ອຍ ແລະ ທາງດ້ານຄວາມຕື່ນເຕັ້ນທີ່ມີຄວາມຕື່ນເຕັ້ນ
ໜ້ອຍກວ່າວິທີອື່ນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ກາຍປົວປົວ
ຂັ້ນໂຍບາຍ ແລະ ໂຄງກາຕ້ອງຄຳນຳໃຊ້ຢາຕິດຢາແມ່ນສະ
ພາບທີ່ເຊື່ອຖື ແລະ ມັກຈະລົ້ມເຫຼວ. ກາຍປົວປົວທີ່ເລັດ
ກ່ຽວກັບກາຍປົວປົວທີ່ໃຊ້ເວລາຍາວໄລ່ ແລະ ແມ່ນຂະບວນ
ກາຍປົວປົວທີ່ມີຄວາມສຳຄັນສຳລັບຜູ້ໃຊ້ຢາຫຼາຍຄົນເພາະວ່າມັນໄດ້ຊ່ວຍ
ຮູ້ຫຼາຍກ່ຽວກັບໂຄງກາຕິດຢາ ແລະ ຈິດຕະວິທະຍາ. ຍຸດທະສາດ
ໃຫ້ປົວປົວເພື່ອໃຫ້ຄົບຊຸດສະພາບເດີມ ທີ່ຄົງຕົວ ເຊິ່ງກາຍ
ປົວປົວທົດແທນສຳລັບຜູ້ຕິດຢາທີ່ອາດສາມາດຈັດຕັ້ງຂະ
ບວກໄດ້ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ຄວາມຕິດຢາທີ່ມີຄວາມ
ໃຊ້ຢາ, ຕົວຢ່າງຄວາມຕື່ນເຕັ້ນໄລ່ໄລ່.

ຂອບເຂດຄວາມສ່ຽງຕໍ່ຄວາມຕິດຢາເສບຕິດໃຫ້ພວກພໍ່
ຕ່າງໆຂອງທົ່ວໄລ່ແມ່ນສ່ຽງກຳໜົດຢ່າງຮືບຮ້ອນໃຫ້ພົດທະວີແພດ
ຊຸມຊົນ ແລະ ກາຍປົວປົວ ແລະ ໂຄງກາປົວປົວຢາເສບຕິດທີ່
ເຊື່ອມສາເຂົ້າໃຫ້ຄວາມສ່ຽງສຳລັບຄວາມສ່ຽງຂະໜາບລວມ ແລະ ກາຍ
ບໍລິຫານສ່ຽງຄວາມສ່ຽງເຖິງຄວາມສ່ຽງ.